

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**
Jilská 1, Praha 1
Tel./fax: 286 840 129
E-mail: jan.cervenka@soc.cas.cz

Jak občané hodnotí rozhodnutí vlády USA odstoupit od plánu na vybudování protiraketové radarové základny v ČR?

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost 2009, v09-10</i>
Realizátor:	<i>CVVM, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
Termín terénního šetření:	<i>5. – 12. 10. 2009</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1071</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>PM.104b, PM.107b</i>
Zveřejněno dne:	<i>30. listopadu 2009</i>
Zpracoval:	<i>Jan Červenka</i>

V rámci svého říjnového šetření CVVM zjišťovalo, jak občané pohlížejí na nedávné rozhodnutí administrativy Baracka Obamy upustit od plánovaného rozmístění některých prvků systému americké obrany proti mezikontinentálním střelám ve střední Evropě a tedy i od záměru vybudovat v České republice radarovou základnu, jež měla být součástí tohoto systému. Konkrétně se šetření zaměřilo na to, zda jsou lidé s rozhodnutím upustit od vybudování radarové stanice v ČR spokojeni či nespokojeni a jaké budou některé dopady tohoto rozhodnutí z hlediska bezpečnosti a dalšího mezinárodního postavení ČR i z pohledu celkové mezinárodní situace.

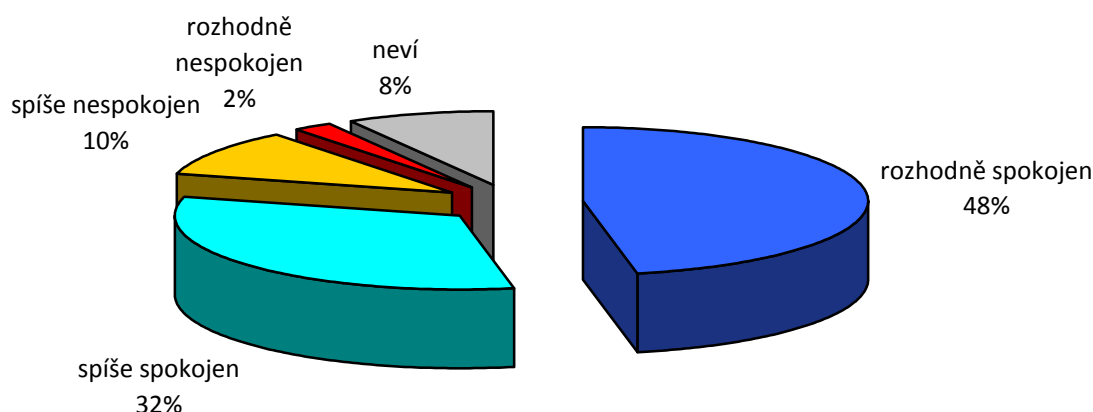
Nejdříve byla všem dotázaným položena otázka: „Americký prezident Barack Obama oznámil, že Spojené státy upouštějí od záměru vybudovat radarovou stanici systému protiraketové obrany v České republice. Jste spokojen nebo nespokojen s tímto rozhodnutím? Jste rozhodně spokojen, spíše spokojen, spíše nespokojen, rozhodně nespokojen?“

V průběhu uplynulých tří let od září 2006 CVVM opakovaně zkoumalo postoj české veřejnosti k plánu vybudovat na území ČR radarovou stanici systému americké protiraketové obrany, přičemž po celou dobu zaznamenávalo výrazně převažující nesouhlas, jehož podíl se pohyboval v intervalu od 61 % do 70 %, a podíl souhlasících zpravidla okolo úrovně jedné čtvrtiny a občas

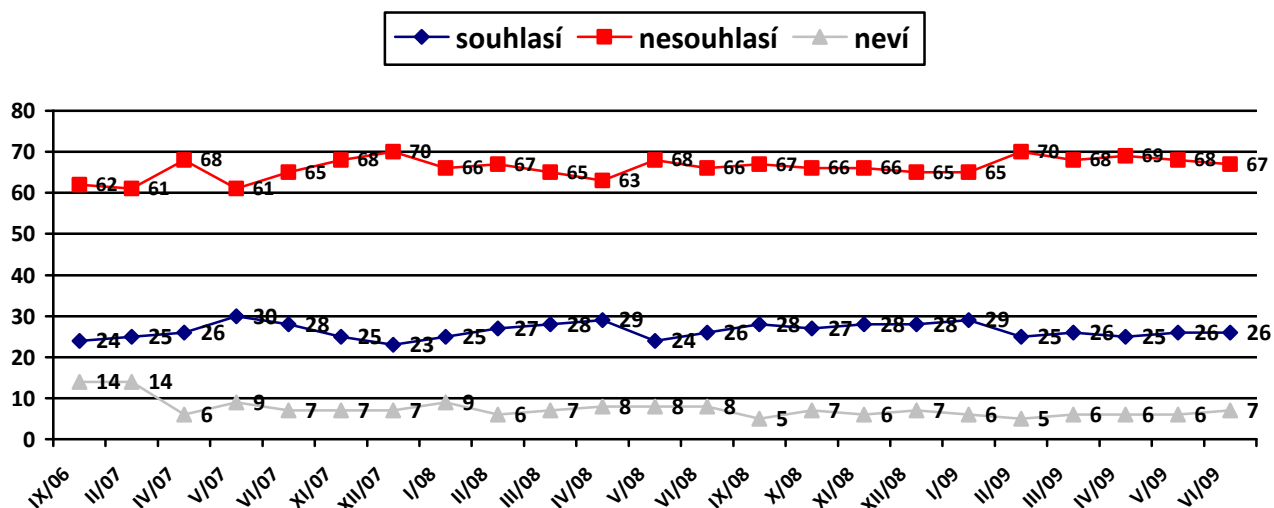

nepatrně vyšší, s minimem 23 % a maximem 30 % (viz graf 2). Proto se dalo předpokládat, že rozhodnutí americké administrativy upustit od vybudování radarové základny v Brdech bude přijato ze strany české veřejnosti převážně s uspokojením. Přesto výsledek v tomto ohledu (viz graf 1) poněkud překonal očekávání, když spokojenost vyjádřily čtyři pětiny dotázaných (80 %), a to 48 % „rozhodně“ a dalších 32 % „spíše“. Nespokojenost s rozhodnutím deklarovalo jen 12 % oslovených, v tom 10 % „spíše“ a 2 % „rozhodně“. 8 % dotázaných nemá na věc vytvořen názor. Z výsledku je zřejmé, že mezi spokojenými je i část těch, kdo se jinak k záměru vybudovat v ČR radarovou základnu systému americké protiraketové obrany stavěli vstřícně.

Graf 1: Spokojenost/nespokojenost s rozhodnutím vlády B. Obamy upustit od vybudování radarové základny v ČR

Graf 2: Souhlas/nesouhlas s vybudováním americké radarové základny v ČR

Podrobnější analýza podle sociodemografických charakteristik ukázala, že k nespokojeným s rozhodnutím americké vlády nevybudovat radarovou základnu v ČR častěji patří stejné skupiny, které dříve vyjadřovaly častěji souhlas se záměrem tuto základnu v ČR umístit. Z hlediska politické orientace se tento postoj častěji objevoval mezi respondenty hlásícími se k politické pravici, respektive voliči ODS nebo TOP 09. V relativně zvýšené míře byl zaznamenán i

mezi muži, vedoucími nebo vysoce kvalifikovanými odbornými pracovníky a dotázanými s dobrou životní úrovní. Ve všech v šetření významně zastoupených skupinách ovšem poměrně jednoznačně převažovala spokojenost s rozhodnutím upustit od plánu umístit radar v ČR, a to včetně těch, kde se objevil statisticky zvýšený podíl nespokojených.

Další otázka šetření se zaměřila na to, jaký vliv podle respondentů bude mít rozhodnutí americké administrativy upustit od plánu na vybudování radarové základny na našem území na některé aspekty vnitřní bezpečnosti a vnějších vztahů z pohledu České republiky.¹

Tabulka 1: Vliv rozhodnutí nevybudovat radarovou základnu USA v ČR na...

	rozhodně příznivý	spíše příznivý	ani příznivý, ani nepříznivý	spíše nepříznivý	rozhodně nepříznivý
bezpečnost ČR a jejích občanů	22	30	33	8	1
suverenitu ČR	20	26	37	7	1
postavení ČR ve světě	13	23	42	12	2
vztahy se Spojenými státy	8	18	45	16	2
vztahy s ostatními spojenci v rámci NATO	8	23	47	9	1
vztahy s jinými státy	12	30	40	5	1
celkovou mezinárodní situaci	12	28	40	7	1
systém mezinárodní kontroly zbrojení	9	18	37	12	2

Pozn.: Dopočet do 100 % v řádku tvoří odpovědi „neví“.

Jak ukazují výsledky v tabulce 1, příznivá očekávání ohledně dopadů přijatého rozhodnutí americké administrativy nevybudovat v ČR plánovanou radarovou stanici systému protiraketové obrany ve všech případech převažují nad očekáváním negativními, která jsou ve všech sledovaných položkách pod úrovní jedné pětiny a ve většině případů se pohybují okolo jedné desetiny či menšího počtu dotázaných. Pozitivní vliv rozhodnutí občané spojují především s bezpečností a suverenitou ČR, jakož i se vztahy s ostatními zeměmi mimo USA a NATO nebo s celkovou mezinárodní situací. V případě postavení ČR ve světě a zejména v případě vztahů ČR s USA či s ostatními spojenci v rámci NATO se jako nejčastější mínění objevuje neutrální hodnocení „ani příznivý, ani nepříznivý“. Totéž platí i pro vliv onoho rozhodnutí na systém mezinárodní kontroly zbrojení, ačkoli v tomto případě byl zaznamenán výrazně vyšší podíl odpovědí „neví“.

Podrobnější analýza ukázala, že ve všech ohledech výrazně příznivěji hodnotí vliv amerického odstoupení od záměru vybudovat v ČR radarovou základnu lidé, kteří jsou s tímto rozhodnutím spokojeni.

¹ Otázka: „Jaký vliv podle Vašeho názoru bude mít rozhodnutí Baracka Obamy upustit od vybudování radarové stanice americké protiraketové obrany na území České republiky ... (dále viz tabulku 1)“